

ЛЬВІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ МЕНЕДЖМЕНТУ

Кафедра менеджменту та міжнародного бізнесу

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. ректора

В.М. Миронюк

» серпня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВК 2.2. – Економіка та зовнішньоекономічні зв'язки України

(код і назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень
галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
спеціальність	073 «Менеджмент»
освітньо-професійна програма	«Менеджмент організацій і адміністрування»
компонент освітньо-професійної програми	вибіркова
мова викладання	українська

Робоча програма навчальної дисципліни «**Економіка та зовнішньоекономічні зв'язки України**» для здобувачів освіти ВНЗ «ПрАТ «Львівський інститут менеджменту»

Розробник:

Викладач, кандидат економічних наук

/посада, науковий ступінь та вчене звання/

/підпис/

/Н. Б. Думич /

/ініціали та прізвище/

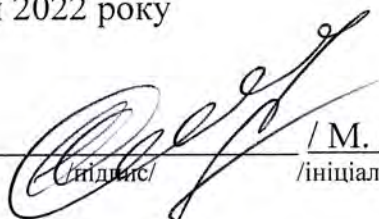
Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри менеджменту та міжнародного бізнесу

Протокол від 11 серпня 2022 року № 1

Робоча програма розглянута та схвалена науково-методичною радою Львівського інституту менеджменту

Протокол № 1 від 12 серпня 2022 року

Гарант освітньої програми

/підпис/

/М. Д. Янків /

/ініціали та прізвище/

1. Структура навчальної дисципліни

Найменування показників	Всього годин	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів/год.	3/90	3/90
Усього годин аудиторної роботи, у т.ч.:	40	12
• лекційні заняття, год.	20	6
• семінарські заняття, год.	-	-
• практичні заняття, год.	20	6
• лабораторні заняття, год.	-	-
Усього годин самостійної роботи, у т.ч.:	50	78
• контрольні роботи, к-сть/год.	-	-
• розрахункові (розрахунково-графічні) роботи, к-сть/год.	-	-
• індивідуальне науково-дослідне завдання, к-сть/год.	-	-
• підготовка до навчальних занять та контрольних заходів, год.	50	78
Залік	•	•

Частка аудиторного навчального часу здобувача освіти у відсотковому вимірі:

денної форми навчання – 44,4%

заочної форми навчання – 13,3%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Мета вивчення навчальної дисципліни:

сформувати у студентів систему теоретичних знань про сучасний стан і просторово-часові особливості зовнішньоекономічних зв'язків України. Розкрити значення зовнішньої торгівлі у соціально-економічному розвитку території, а також закласти навички практичного застосування отриманих знань.

2.2. Завданням навчальної дисципліни відповідно до освітньої програми є:

- виявити умови та фактори формування та розвитку зовнішньоекономічних зв'язків України;
- вивчити теоретико-методичні основи зовнішньоекономічних зв'язків;
- ознайомитися з сучасною зовнішньоекономічною політикою країни та системою регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні;
- провести аналіз експортно-імпортової діяльності, охарактеризувати особливості географічної та товарної структури зовнішньої торгівлі України товарами та послугами, виявити країни, з якими Україна має найтісніші зовнішньоторговельні зв'язки;
- охарактеризувати інвестиційні зв'язки України з іншими країнами світу та показати їх значення для розвитку економіки держави;
- визначити регіональні відмінності у розвитку зовнішньоекономічної діяльності України;
- окреслити проблеми та перспективи інтегрування економіки України у світове господарство.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування у здобувачів освіти компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК):

ІК	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог.
----	--

Загальні компетентності:

ЗК 01	Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.
ЗК 02	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузейзнань/видів економічної діяльності).
ЗК 07	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Спеціальні компетентності:

СК 01	Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів.
СК 05	Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.
СК 07	Здатність розробляти проекти, управляти ними, виявляти ініціативу та підприємливість.
СК 09	Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.
СК 12	Здатність знаходити та оцінювати ринкові можливості на зовнішніх ринках.
СК 13	Здатність аналізувати і розв'язувати завдання щодо регулювання міжнародних економічних відносин.

2.3. Результати навчання відповідно до освітньої програми та методи їх оцінювання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен бути здатним продемонструвати такі програмні **результати навчання**:

	Результат навчання	Методи навчання і викладання	Методи оцінювання рівня досягнення результатів навчання
ПРН 02	Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення.	Лекції, практичні заняття самостійна робота – дослідницький метод)	Поточний контроль – усне опитування
ПРН 03	Проектувати ефективні системи управління організаціями	Лекції, практичні заняття – інформаційно-репродуктивний метод, самостійна робота – репродуктивний метод)	Поточний контроль – виконання та захист практичних робіт
ПРН 07	Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті.	Лекції, практичні заняття – інформаційно-рецептивний метод, самостійна робота – дослідницький метод)	Поточний контроль – фронтальне опитування
ПРН 09	Вміти спілкуватись в професійних і наукових колах державною та	Лекції, практичні заняття самостійна робота – дослідницький метод)	Поточний контроль – усне опитування

	Результат навчання	Методи навчання і викладання	Методи оцінювання рівня досягнення результатів навчання
	іноземною мовами.		
ПРН 10	Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач.	Лекції, практичні заняття – інформаційно-репродуктивний метод, самостійна робота – репродуктивний метод)	Поточний контроль – виконання та захист практичних робіт
ПРН 16	Здатність забезпечувати діяльність у міжнародному правовому полі.	Лекції, практичні заняття – інформаційно-рецептивний метод, самостійна робота – дослідницький метод)	Поточний контроль – фронтальне опитування
ПРН 17	Здатність забезпечувати ефективність зовнішньоекономічної діяльності підприємства, аналізувати ситуацію на світовому ринку товарів і послуг.	Лекції, практичні заняття самостійна робота – дослідницький метод)	Поточний контроль – усне опитування
ПРН 18	Вміти виявляти ключові характеристики міжнародних економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.	Лекції, практичні заняття – інформаційно-репродуктивний метод, самостійна робота – репродуктивний метод)	Поточний контроль – виконання та захист практичних робіт

2.4. Міждисциплінарні зв'язки

Пререквізити: базові знання з дисциплін: «Корпоративне управління», «Управління проектами», «Управління якістю», «Фінансовий менеджмент», «Цивільний захист», «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності підприємств», «Управління економічною безпекою бізнесу», «Міжнародний бізнес», «Креативний менеджмент», «Діловий протокол та ведення переговорів», «Психологія лідерства», що необхідні для опанування компетентностями.

Постреквізити: знання, отримані під час вивчення навчальної дисципліни, будуть використовуватись при проходженні переддипломної практики, написанні кваліфікаційної роботи та у практичній діяльності.

3. Анотація навчальної дисципліни

Дисципліна «Економіка та зовнішньоекономічні зв'язки України» спрямована на: формування у студентів системи знань про економіку України, закономірності та тенденції її економічного розвитку, стратегічні напрями інтеграції держави у світове господарство, основних зовнішньоекономічних партнерів; уявлення місця і ролі країни у світовій економіці, зовнішніх зв'язків

України, перспектив їх розвитку з урахуванням порівняльних переваг нашої держави.

4. Опис навчальної дисципліни

4.1. Лекційні заняття

№ з/п	Назви тем	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	<p>ТЕМА 1. Україна серед економік інших країн світу: статистична характеристика.</p> <p>План</p> <p>1. Поняття й ознаки національної економіки. Ефективність національної економіки.</p> <p>2. Умови переходу національного господарського комплексу (НГК, або національної економіки) України до ринкової економіки.</p> <p>3. Внутрішні та зовнішні чинники формування зовнішньоекономічного сектора.</p> <p>4. Загальна економічно-статистична характеристика України.</p> <p>Література: 1, 2, 3, 5, 7, 9, 11.</p>	2	0,5
2	<p>ТЕМА 2. Зовнішньоекономічна політика України: зв'язки з іншими країнами – суть, види, напрями.</p> <p>План</p> <p>1. Основні напрями зовнішньоекономічної політики держави.</p> <p>2. Економічні вектори співпраці з країнами світу.</p> <p>3. Географічна структура партнерів України.</p> <p>4. Перспективи розширення співпраці з економіками світу.</p> <p>5. Аналітична характеристика зовнішньоекономічних зв'язків.</p> <p>Література: 1, 2, 3, 7, 9, 11.</p>	2	0,5
3	<p>ТЕМА 3. Зовнішня торгівля України: спеціалізація виробництва.</p> <p>План</p> <p>1. Основні напрями зовнішньої торгівлі України.</p> <p>2. Товарна структура експорту.</p> <p>3. Товарна структура імпорту.</p> <p>4. Географічна структура партнерів України.</p> <p>5. Перспективи розширення торговельної співпраці з економіками світу.</p> <p>Література: 1, 2, 3, 7, 9, 11.</p>	2	1
4	<p>ТЕМА 4. Інвестиції: прямі іноземні та портфельні інвестиції в ринок України.</p> <p>План</p> <p>1. Основні напрями інвестиційної політики України.</p> <p>2. Інвестиційний клімат України.</p> <p>3. Прямі іноземні інвестиції в економіку України.</p> <p>4. Портфельні інвестиції в економіку України.</p> <p>5. Інвестиції громадян України: напрями та сфери.</p> <p>Література: 1, 2, 3, 7, 9, 11.</p>	3	1
5	<p>ТЕМА 5. Валютно-фінансовий ринок України: стан та передумови формування.</p> <p>План</p> <p>1. Гривня як національна валюта.</p> <p>2. Суть інфляції. Інфляція та дефляція.</p>	3	1

№ з/п	Назви тем	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
	3. Основні показники виміру інфляції. 4. Валютний курс і чинники його формування в Україні. 5. Національний банк – регулятор валютного ринку. Література: 1, 2, 3, 7, 9, 11.		
6	ТЕМА 6. Кредитні відносини України. План 1. Кредитна історія зовнішніх запозичень. 2. Умови отримання кредиту для України. 3. Співпраця з Міжнародним валютним фондом та Світовим банком. 4. Інші можливості отримання кредитної допомоги для України. Література: 1, 2, 3, 7, 9, 11.	3	1
7	ТЕМА 7. Участь України в інтеграційних об'єднаннях. План 1. Сусіди першого та другого порядку для України. 2. Співпраця в рамках СНД. 3. Співпраця в рамках ОЧЕЕС. 4. Співпраця в рамках інших регіональних об'єднань. Література: 1, 2, 3, 7, 9, 11.	2	0,5
8	ТЕМА 8. УКРАЇНА І ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ. План 1. Еволюція відносин України та ЄС. 2. Умови набуття членства в ЄС. 3. Співпраця в рамках зони вільної торгівлі для України. 4. Перспективи членства України в ЄС. 5. Виконання Маастрихтських критеріїв Україною. Література: 1, 2, 3, 4, 7, 9, 11.	3	0,5
	Разом	20	6

4.2. Практичні (семінарські, лабораторні) заняття

№ з/п	Назви тем	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1.	Розв'язок задач, тестові опитування, обговорення проблем, розгляд кейсів з теми 1. "Україна серед економік інших країн світу: статистична характеристика" .	2	0,5
2.	Розв'язок задач, тестові опитування, обговорення проблем, розгляд кейсів з теми 2. "Зовнішньоекономічна політика України: зв'язки з іншими країнами – суть, види, напрями" .	3	0,5
3.	Розв'язок задач, тестові опитування, обговорення проблем, розгляд кейсів з теми 3. "Зовнішня торгівля України: спеціалізація виробництва" .	3	0,5
4.	Розв'язок задач, тестові опитування, обговорення проблем, розгляд кейсів з теми 4. "Інвестиції: прямі іноземні та портфельні інвестиції в ринок України" .	2	0,5
5.	Розв'язок задач, тестові опитування, обговорення проблем, розгляд кейсів з теми 5. "Валютно-фінансовий ринок України: стан та передумови формування" .	3	1
6.	Розв'язок задач, тестові опитування, обговорення проблем, розгляд кейсів з теми 6. "Валютно-фінансовий ринок України: стан та передумови формування" .	2	1

№ з/п	Назви тем	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
	кейсів з теми 6. "Кредитні відносини України" .		
7.	Розв'язок задач, тестові опитування, обговорення проблем, розгляд кейсів з теми 7. "Участь України в інтеграційних об'єднаннях" .	3	1
8.	Розв'язок задач, тестові опитування, обговорення проблем, розгляд кейсів з теми 8. "Україна і Європейський Союз" . <i>Контрольний письмовий захід (теми 1-8)</i>	2	1
	Разом	20	6

4.3. Самостійна робота

№ з/п	Найменування робіт	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	Тема 1. Україна серед економік інших країн світу: статистична характеристика. Огляд літературних джерел за темою. Підготовка до поточних аудиторних занять.	6	9
2	Тема 2. Зовнішньоекономічна політика України: зв'язки з іншими країнами – суть, види, напрями. Підготовка до поточних аудиторних занять. Огляд літературних джерел за темою	6	10
3	Тема 3. Зовнішня торгівля України: спеціалізація виробництва. Підготовка до поточних аудиторних занять. Огляд літературних джерел за темою	6	10
4	Тема 4. Інвестиції: прямі іноземні та портфельні інвестиції в ринок України. Підготовка до поточних аудиторних занять. Огляд літературних джерел за темою	6	9
5	Тема 5. Валютно-фінансовий ринок України: стан та передумови формування. Підготовка до поточних аудиторних занять. Огляд літературних джерел за темою	7	10
6	Тема 6. Кредитні відносини України. Консалтингові операції. Підготовка до поточних аудиторних занять. Огляд літературних джерел за темою	6	10
7	Тема 7. Участь України в інтеграційних об'єднаннях. Підготовка до поточних аудиторних занять. Огляд літературних джерел за темою.	6	10
8	Тема 8. Україна і Європейський Союз. Підготовка до поточних аудиторних занять. Огляд літературних джерел за темою. Виконання 2-го індивідуального завдання "Скласти конкурентний лист, визначити експортну/імпортну ціну товару". Виконання 3-го індивідуального завдання "Скласти накази та кошторис витрат на приймання іноземної делегації". Виконання 4-го індивідуального завдання "Скласти протокол про наміри та попередній контракт". Виконання 5-го індивідуального завдання "Розробити послідовність виконання ЗТК у табличному варіанті".	7	10
	Разом	50	78

5. Опис методів діагностики знань

З метою перевірки якості знань, умінь та навичок із дисципліни "Економіка та зовнішньоекономічні зв'язки України" використовуються такі методи поточного контролю:

- а) опитування;
- б) тестування;
- в) розв'язок задач та перевірка правильності розв'язку задач, отриманих на самостійну роботу;
- г) обговорення кейсів та проблем за темами;
- д) слайдова презентація.

Контрольні запитання поділяються на:

- а) тестові завдання – вибрати вірні відповіді;
  - б) проблемні – створення ситуацій проблемного характеру;
  - в) дискусійне обговорення проблемних питань;
  - г) ситуаційні завдання – визначити відповідь згідно певної ситуації;
  - д) питання репродуктивного характеру – визначення практичного значення.
- Підсумковий контроль проводиться за результатами поточного контролю та виконання домашньої роботи.

6. Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти

Поточне оцінювання							Іспит	Σ100
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль № 2					
ПР1	ПР2	ПР3	ПР4	ПР5	ПР6	ПР7		
7	8	8	7	8	8	4	50	

ПР – практичне заняття

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. Навчально-методичне забезпечення

1. Навчальна та робоча програми.
2. Навчальний посібник, підручник, курс лекцій, презентації.
3. Методичні рекомендації до семінарських занять із курсу.
4. Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів.
5. Завдання для контрольних (модульних) робіт та питання на іспит.

8. Рекомендована література

Базова

1. Економіка та зовнішньоекономічні зв'язки України : навчально-методичний комплекс з дисципліни / уклад. В. В. Зеліч (Яцко). Ужгород : ДВНЗ «УжНУ», 2016. 104 с.
2. Європейський проект та Україна : монографія / Нац. Інститут стратегічних досліджень. Київ : НІСД, 2012. 188 с.
3. Заблоцький Б. Ф. Національна економіка : підручник. Львів : Новий Світ, – 2000, 2010. 582 с.
4. Писаренко С. М., Українець Л. А. Економіка і зовнішньоекономічні зв'язки України : підручник. Київ : Знання, 2015. 398 с.

Допоміжна

5. Анакіна Т. Правове регулювання відносин України та Європейського Союзу. Угода про асоціацію // Основи права Європейського Союзу / підручник. Харків, Право, 2018. С. 162-219.
6. Будкін В. С., Бураковський І. В. Європейська інтеграція та Україна Київ : Знання, 2012. 211 с.
7. Мельникова В. І., Мельникова О. П., Сідлярук Т. В., Тур І. Ю., Шведова Г. М. Національна економіка : навчальний посібник / МОН. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 248 с.
8. Менеджмент європейської економічної інтеграції / за ред. С. Писаренко. Київ : Знання, 2019. 341 с.
9. Писаренко С. М. Особливості сучасного розвитку світової економіки : курс лекцій. Львів, ЗІКЦ, 2016. 245 с.
10. Побоченко Л. М. Інвестиційний клімат як фактор економічного зростання України. Проблеми та перспективи розвитку підприємництва. Харків : ХНАДУ, 2016. С. 260-262.

Інформаційні ресурси

11. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
12. Офіційний сайт Державної митної служби України. URL: <http://www.customs.gov.ua>.
13. Офіційний сайт статистичної служби Європейського Союзу «Євростат». URL: <http://europa.eu.int/en/comm/eurostat>.
14. Офіційний сайт Міжнародної торгової палати. URL: <http://www.iccwbo.org>.
15. Офіційний сайт Світової організації торгівлі. URL: <http://www.wto.org>.

16. Офіційний сайт Міністерства закордонних справ України. URL: <http://www.mfa.gov.ua/mfa/ua>.
17. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL: <http://www.ukrexport.gov.ua>.
18. Центр зовнішньоекономічних зв'язків України. URL: <http://www.biz-center.ua>.
19. Офіційний сайт статистичної служби країн світу. URL: http://unstats.un.org/unsd/methods/inter-natlinks/sd_natstat.asp.
20. Офіційний сайт Європейського Банку реконструкції та розвитку. URL: <http://ww.ebrd.com>.
21. Офіційний сайт Європейського інвестиційного банку. URL: <http://www.eib.org>.
22. Офіційний сайт Міжнародного Валютного Фонду. URL: <http://www.imf.org>.

9. Узгодження з іншими навчальними дисциплінами

№з/п	Назва навчальної дисципліни, щодо якої проводиться узгодження	Прізвище та ініціали викладача	Підпис
1	Міжнародний бізнес	Іванюк У.В.	
2	Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності підприємств	Іванюк У.В.	
3	Міжнародне право	Миронюк В.М.	
4	Діловий протокол та ведення переговорів	Гнилянська О.В.	

10. Зміни та доповнення до робочої програми навчальної дисципліни

№з/п	Зміст внесених змін (доповнень)	Дата і № протоколу засідання кафедри	Примітки (причини, ініціатори)